

ledes i Flok paa ca. 50 Stkr. 7 Maj Kl. 8 Aften bemærkede jeg en lignende Flok, der under et heftigt Tordenvejr ængstelig fløj omkring fra Sted til Sted.

Emberiza nivalis, Snespurv, var i Aar baade som overvin-trende og som gennemrejsende langt mindre talrig end i 1906. Dens Foraarstræk begyndte i Slutningen af Februar, og under dette færdedes den oftest i Selskaber paa 5—6 Fugle og havde Tilhold paa Strandbredden. Det største Antal, jeg saa samlet, var 12 Stkr., der opholdt sig her 22 Marts. De sidste forlod os 29 Marts.

OM FOTOGRAFERING AF VILDE FUGLE I FRIHED.

MED TAVLE I—V.

AF

ROAR-CHRISTENSEN.

Da jeg i Efteraaret 1905 i »Videnskabelige Meddelelser fra naturhistorisk Forening« havde offentliggjort mine Iagttagelser af Dvergmaagens og Splitternens Yngleforhold paa Klægbanken i Ringkøbing Fjord, ledsagede af et Par Billeder efter Fotografi, modtog jeg en Del Forespørgsler om, hvorledes jeg havde været i Stand til at fotografere de nævnte Fugle paa saa nært Hold. Flere af Spørgerne vare dygtige Amatørfotografer, der havde givet sig af med at fotografere Fugle i Naturen. Af Mangel paa Tid fik jeg ikke besvaret alle Forespørgslerne, og da jeg desuden kunde ønske at udbrede Interessen for denne efter min Mening smukke og nyttige Sport, vil jeg i nærværende lille Meddelelse offentliggøre mine hidtil gjorte Iagttagelser. Da jeg imidlertid kun har fotografert Fugle i knapt tre Aar, og da jeg kun har været i Stand til at ofre et ringe Maal af Tid paa denne min Yndlingssport, ere Resultaterne ogsaa kun smaa, saavel hvad Erfaring som hvad de optagne Billeder angaa. Naar jeg desuagtet allerede nu offentliggør samme, da er det for at anmode andre Amatørfotografer om at hjælpe til med at løse denne vanskelige Opgave, at faa fotografert Danmarks Fugle i det fri, samt at tilraade en Del af vort Lands talrige Jægere at ombytte Bøssen med et Kamera. Kunde det saaledes lykkes at faa flere til at interessere sig for denne Sag, da kunde vi i Forening hvert Aar fremkomme med de indvundne Er-

faringer saavel paa Fotografiens som paa Fuglelivets Omraade, samt lade de dertil egnede Optagelser reproducere. Enhver af Deltagerne maatte have Adgang til at se, hvad der er optaget, at der ikke spildes Kræfter paa Løsningen af Opgaver, som allerede ere løste paa en tilfredsstillende Maade. Der kunde uddeles Opgaver til de enkelte Medlemmer alt efter deres faste eller midlertidige Opholdssteder samt deres Anlæg, Instrumenter og øvrige Forhold. Ligeledes kunde der fastslaaes Billedstørrelse (Format), saaledes at Afstanden mellem Kameraet og Fuglen blev afpasset efter hvert enkelt Objektivs Brændvidde, til Gavn for en god og ensartet Reproduktion.

Da der findes gode Anvisninger nok for Amatørfotografer i Almindelighed, vil jeg afholde mig fra alt, hvad der ad ovennævnte Vej maa anses for let tilgængeligt, idet jeg kun vil omtale saadanne Forhold, som særlig vedrøre Fotografering af Fugle og vilde Dyr i Naturen.

Forinden jeg omtaler de af mig anvendte Fremgangsmaader, vil jeg blot nævne den Vanskelighed, hvorpaa hele Sagen beror, nemlig at optage et skarpt Billede af en sky Fugl med hurtige Bevægelser, samt at give dette Billede fra $\frac{1}{3}$ til $\frac{1}{20}$ af Fuglens naturlige Størrelse, altsaa et meget stort Format. Vel kan Billedet forstørres, men et Fuglebillede, der fremfor noget andet bør være skarpt, og som jo tillige taber en Del ved Reproduktion, skulde helst ikke forstørres; og da en Forstørrelse af 3 Gange (lineært) maa betragtes som Højden, maa det optagne Format alligevel være forholdsvis stort for at der kan opnaas et brugbart Resultat, selv om man regner med en Forstørrelse.

Da Billedstørrelsen i Forhold til Objektet som bekendt afhænger dels af Afstanden mellem Objektivet og Objektet og dels af Objektivets Brændvidde, og da Vanskeligheden som oftest ligger i at gøre nævnte Afstand saa ringe som ønskeligt, har man kun den Udvej at vælge et Objektiv med en stor Brændvidde. Da imidlertid Prisen paa Objektiver, naar andre Forhold ere lige, er omtrent proportional med Brændvidden, ligesom Anvendelsen bliver mere og mere ensidig, jo større Brændvidden er, har man anset Grænsen for i dette Tilfælde at burde ligge omkring 20 cm. Med en større Brændvidde vil Kameraet ogsaa tiltage i Størrelse og derved blive mere uhaandterligt og mere afskrækkende for Fuglene.

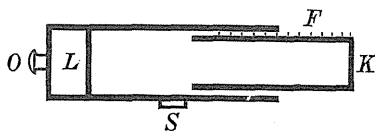
Mit største Objektiv, der tillige er Positiv-Element i mit Tele-

objektiv, er en Tessar med 21 cm. Brændvidde og med F 6,₃; det er mig leveret fra Carl Zeiss i Jena og er absolut det bedste af de Objektiver, jeg hidtil har prøvet.

Kameraet maa have tilstrækkelig langt Udtræk, det maa ikke have større Omfang end nødvendigt, og alle blanke og skinnende Flader maa undgaas. Helst bør det ligne et Stykke Træ med Bark eller have en anden Naturfarve.

Et meget billigt og til dette Brug praktisk lille Kamera kan enhver fingernem Amatør lave sig selv af Cigarkassetræ. Det bestaar af to Kasser, den ene til at skyde ind i den anden, og en Thornton-Lukker lægges ind i et Rum bag Objektivet, se Fig. (et Gennemsnit).

»O« er Objektivet, »L« det lille Rum, hvori en Thornton-Lukker fastlægges, saaledes at den kan betjenes udefra. »S« er Møtrikken til at skrue paa Stativet. »F« er den indre Kasses øverste Væg, hvorpaa afsættes Mærker til Indstilling, f. Eks. det Antal Centimeter, som Kameraet ønskes fjernet fra Objektet. »K« er Kassetten, som skydes ind i en dertil indrettet Fals. Man kan købe de saakaldte Millionkassetter, der ere billige og gode, og saa bygge Kameraet dels efter dem og dels efter Thorntonlukkeren. Udtrækket maa rette sig efter Objektivets Brændvidde. Man maler da det færdige Kamera helst med en eller anden Jordfarve.

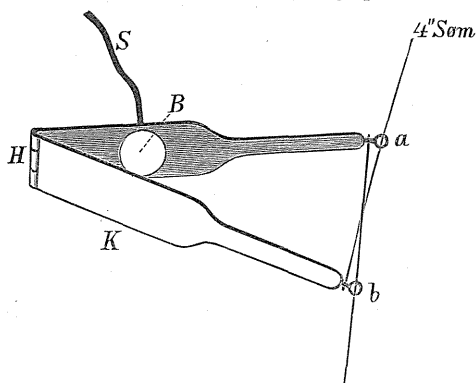

Lukkeren maa være saa lydløs som mulig, især til Fotografering paa nært Hold. Heldigst var det at have en lydløs Objektivlukker samt en Slidslukker.

Til Fotografering af Fugle paa Reden, hvor man indstiller og forlader Apparatet, kan man benytte et Stativ med kun et Ben, som enten stikkes fast i Jorden eller skrues paa et Stykke Brædt, som ligger fladt paa Jorden. Det hele kan ligne en Gren af et udgaaet Træ. Lukkeren maa kunne udløses pneumatisk eller elektrisk, og skal den bringes til at virke paa langt Hold, lægger man Bolden i en Klemme, som trykkes sammen ved at man trækker i en Snor. Se forøvrigt omstaaende Figur, der nærmest ligner en stor Nøddeknækker.

Klemmen (K) har et Hul til Slangen (S) at gaa igennem, saaledes at Bolden (B) kommer til at sidde fast mellem Klemmens to Sider, der ere forbundne med hinanden ved Hængslet (H).

I Klemmens Ender er fastskruet to smaa Metaløskener, hvorigennem Snorene gaa. Fra et Søm (4"), som stikkes fast i Jorden, gaar en Snor gennem Øskenen (a) og hæftes om Øsken (b). En anden Snor hæftes om Øsken (a) og gaar gennem (b) hen til Fotografen, der altsaa ved at trække i Snoren klemmer Bolden sammen. Den Klemme, jeg har, er af 1 cm. tykt Træ, den er ca. 30 cm. lang og paa det bredeste Parti ca. 10 cm.

Slangen maa være ca. 2 Meter lang for at kunne naa et Stykke bort fra Kameraet og ned paa Jorden, da Klemmen maa være usynlig for Fuglen, naar Fotograferingen foregaar, da den ellers bliver urolig og maaske flyver sin Vej. Som Følge af den lange Slange maa Bolden og

saa være stor, da Lufttrykket ellers fordeler sig i Slangen og ikke bringer Lukkeren til at virke.

I afvigte Sommer (1907) har jeg fotograferet ca. 16 forskellige Fuglearter med Stereoskop, hvilket giver fortrinlige Billeder; men ogsaa her maa Formatet være stort, især for Smaafuglenes Vedkommende. Fugle omkring en Vibes Størrelse ere fotograferede paa $1\frac{1}{2}$ Meters Afstand, og Billederne ere (lineært) $\frac{1}{10}$ af Objektet; Fugle paa en Præstekraves Størrelse og nedefter, ligesom de fleste Reder ere tagne paa en Afstand af 1 m. og 32 cm. og ere ca. $\frac{1}{9}$ af den naturlige Størrelse.

Objektivernes Brændvidde er nemlig 136 mm., og dog var det nødvendigt at indskrænke Afstanden mellem Objekt og Objektiv som ovennævnt, for at Smaafugle kunne blive tydeligt synlige paa Pladen.

En Fugl af en Storks Størrelse kan fotograferes f. Eks. med et Stereoskopkamera med Objektiv af ovennævnte Brændvidde i en Afstand af ca. 3 m. og en Indstilling af 5 m., idet man blænder stærkt og lukker langsomt.

Foruden de almindelig kendte Fordele ved Stereoskopbilleder, passe disse i Størrelse til Lysbilleder, og skarpe som de i Reglen ere, lade de sig let forstørre til Reproduktion. Jeg vil

for øvrigt tilraade enhver Amatør enten at optage Stereoskopbilleder eller Enkeltbilleder i meget stort Format.

Fugle kunne være meget sky eller opholde sig paa saa utilgængelige Steder, at man ikke kan komme dem paa rimeligt Hold. Et Billede af dem, taget med et almindeligt Fotografiapparat, vilde da blive saa lille, at det især til Reproduktion vilde være temmelig værdiløst; man kan da ty til Anvendelsen af Teleobjektiv.

Nævnte Instrument er af stor Værdi til al Fotografering paa langt Hold, men det er vanskeligt at benytte og fordrer et særligt Kendskab, som maa erhverves, forinden man kan gøre nævneværdig Nytte dermed.

Det er saaledes meget lyssvagt, hvorfor man kun i sjældnere Tilfælde kan benytte det til Øjebliksfotografering. Deraf følger ogsaa, ligesom for øvrigt paa Grund af dets store og vekslende Brændvidde, at det er vanskeligt at indstille nøjagtigt. Den mindste Rysten er da ogsaa paa Grund af den langsomme Eksponering i Forening med den stærke Forstørrelse tilstrækkelig til at gøre Billedet ubrugeligt.

Mit Teleobjektiv er, ligesom mine andre fotografiske Instrumenter, leveret af Carl Zeiss i Jena, og det er bekostet af Carlsbergfondet, for hvilket jeg herved benytter Lejligheden til at bringe Direktionen min ærbødige Tak.

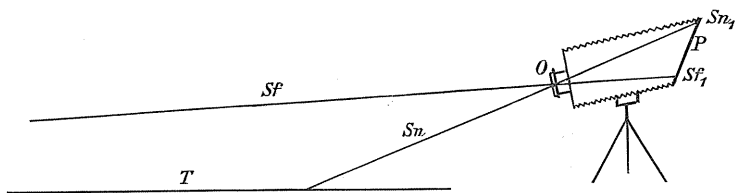
Med Teleobjektivet fulgte en Brugsanvisning af Dr. P. Rudolph (en fortrinlig Afhandling, naar man først faar sat sig ind i den).

En meget lysfølsom Plade er en absolut Nødvendighed, men den maa tillige være fyldig, at ikke Mellemtonerne gaa tabt, endelig maa den ikke have særlig Tilbøjelighed til Slør, da den jo som oftest skal benyttes i Solskin i det fri. Jeg har i denne Anledning gjort en Del Forsøg, men Resultatet kan først senere forelægges.

INDSTILLING.

Da der som Regel kun er Tale om Fotografering paa meget nært Hold, maa Indstillingen være nøjagtig; thi paa saa korte Afstande vil f. Eks. et ublændet Objektiv knapt give en Billeddybde af en lille Fugls Længde. Vil man fotografere Fuglere med Æg eller Unger, ja maaske med Fuglen paa Reden, da bør man som tidligere nævnt for at opnaa samme Format

holde sig til samme Afstand. De Reder, jeg har fotograferet som Enkeltbillede, af Fugle indtil en Vibes Størrelse, er $\frac{1}{3}$ (lineært) af den naturlige Størrelse. Paa Mærkerne paa mit førstnævnte Kassekamera kan jeg hurtigt bestemme Udtrækket, og da der paa Kassens forreste Væg er hæftet en sort Traad, som skal kunne naa til Redens Midte, ligesom der ovenpaa Kameraet er fastgjort et lille Sigteapparat (to Messingsøm), kan jeg indstille i Løbet af et Minut. Er Fuglen meget sky, eller er det en større Fugl, man vil fotografere, maa Indstillingen være paa længere Hold, hvorved Formatet bliver $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{7}$, $\frac{1}{10}$ eller $\frac{1}{20}$ efter Omstændighederne. De tilsvarende Udtræk og Objekt-Afstande kunne mærkes paa Kameraet. Har man taget et Billede af en rugende Fugl paa meget kort Hold, bør man ofte bagefter tage en Plade af hele Lokaliteten paa lang Ind-

stilling med stærkt blændet Objektiv, saa man faar hele Terrænet skarpt. Man behøver da ikke at give Kameraet nogen Hældning, hvilket man ikke kan undgaa, naar man vil fotografere en paa Jorden rugende Fugl paa nært Hold. Den Hældning, jeg giver Kameraet i slige Tilfælde, varierer almindelig mellem 30° og 45° . Til Hjælp derved benytter jeg et Kugleled, som fastskrues paa Stativet. Vil man fotografere en større Fugl paa et Par Meters Afstand eller en rugende Koloni, hvor Rederne staa paa Jorden, og der ikke i Forgrunden findes høje, fremstaaende Genstande, da kan man, hvis Kameraet er indrettet derpaa, lade Pladen divergere fra Forvæggen opad (se Figuren). Den derved fremkomne perspektiviske Forandring kan ikke ses paa saa smaa Objekter som Fugle.

Ved slig en Indstilling er det dog nødvendigt at benytte Matskive, som ethvert Kamera bør være forsynet med. Lad Linien T være Terrænet, O Objektivet, P Pladen, S_n en Lysstraale fra en nærliggende Genstand og S_f en Lysstraale fra en fjernere Genstand. S_{n_1} og S_{f_1} ere da de Steder, hvor de tilsvarende Lys træffe Pladen. Man ser da let, at Linien O— S_{f_1}

er mindre end Linien $O-Sn_1$. Heraf følger, at Pladens øverste Del er indstillet til nærmere Hold end den nederste. De mellemliggende Partier af Pladen ere da indstillede til Objekter mellem de to Endepunkter, nemlig Sf og Sn.

Har man nu gjort sig til Opgave at ville fotografere Fugle, maa man først være klar over, hvor de paagældende Fugle opholde sig, samt skaffe sig Kundskab om deres Yngletider og -steder og andre Ejendommeligheder. Ved Reden ere de fleste Fugle vel lettest at fotografere, men ved at fodre dem paa bestemte Steder, give dem Vand i tørre Somre o. l. kan man let komme dem paa nærmere Hold. Man lokker Smaafuglene ud i Krattets Lysside f. Eks. ved Hjælp af en Kat eller en Ugle, og har man da opstillet en udgaaet Gren og indstillet Kameraet derpaa, da faar man let Fuglen til at sætte sig paa Grenen for at se efter Katten, der gaar lidt borte derfra i Græsset, og man kan da fotografere dem. Ofte bliver man nødt til at vænne Fuglen til Kameraet, før den tør komme i dets Nærhed; men da man ikke vil lade sit kostbare Fotografi-Apparat staa paa Marken i Dage i Træk, maa man opstille en anden nøjagtig lignende Genstand (f. Eks. en malet Cigarkasse) i dets Sted. Man kan sy en Slags Hætte af grønt, tyndt Lærred og sætte over nævnte Kasse, og er Fuglen først fortrolig dermed, sættes Hætten over Apparatet; man opnaar tillige derved at faa Kameraet godt dækket mod Sollyset, der ellers lidt efter lidt siver ind og slører den udækkede Plade (Laaget maa jo være taget af Kassetten).

Er Fuglen meget sky, opstiller man den nævnte Kasse et godt Stykke fra Reden, for hver Dag at flytte den nærmere og nærmere indtil den kommer i Stilling, og den kan da til enhver Tid ombyttes med Kameraet. Man bør ikke forsømme i den nævnte Kasse at fastgøre et Stykke Glas (f. Eks. en tom Blækflaske) i den forreste Ende, da Fuglen ellers bliver bange for Objektivet.

Vil man fotografere med Teleobjektiv, kan man indstille paa et Stykke hvidt Papir med skarpt Tryk. Kan man ikke opstille nævnte Papirstykke paa det Sted, hvor Objektet er eller ventes at ville komme, maa man opstille det i samme Afstand og derefter bringe Apparatet i Stilling. Man bestemmer først Forstørrelsesgraden — ω : hvormange Gange Telebilledet skal være større end Billedet vilde være blevet med Positivkompo-

nementen alene — ved Hjælp af Kameraets Udtræk, indstiller derpaa Intervallen til skarpest mulige Billede og foretager derefter Finindstilling ved Hjælp af Kameraudtrækket.

Den ækvivalente Brændvidde er lig den positive Komponents Brændvidde Gange Forstørrelsen. Kalder man Forstørrelsen »a«, bliver den forringede Lysmængde lig $\frac{1}{a^2}$, naar Afblandingsforholdene ere ens.

Selv om man naturligvis er afhængig af Tilfældigheder, gør man dog bedst i forud at bestemme, hvilke Fugle man vil fotografere paa en given Tid. Man opsøger da Fuglens Opholdssted, og foruden Lysretningen, som man er nødt til at tage i Betragtning, maa man ogsaa tage Hensyn til Vindretningen. (Næsten alle Fugle vende Næbbet mod Vinden, især naar det blæser, hvilket det jo som Regel gør her tillands.)

Vil man fotografere en Fugl af en eller anden Art paa Reden, gør man bedst i at opsøge en Plads, hvor der ruger flere Par, da Redens Beliggenhed ligesom ogsaa Fuglens Individualitet spiller en stor Rolle. Reden maa staa saaledes, at der falder godt Lys paa den, ingen Skygger fra nærstaaende Genstande, ligesom man maa passe, at Kameraet ikke straks, eller efterhaanden som Solen daler og forandrer Retning, kommer til at skygge paa Reden. Der maa være et Skjulested for Fotografen, hvorfra han kan iagttage Fuglen ved og paa Reden enten med blotte Øjne eller ved Hjælp af en god Kikkert.

Kommer man nu til en Yngleplads, erfarer man hurtigt, hvilke Fugle der først tør gaa paa Reden trods Menneskets Nærværelse. Fugle, hvis Æg ere stærkt rugede, gaa vel, under forøvrigt lige Forhold, hurtigst paa Reden; men den enkelte Fugls større eller mindre Skyhed spiller dog den største Rolle i saa Henseende; og er Vejret varmt, komme de ikke saa hurtigt som i koldt Vejr.

Man begynder da straks at opstille de førnævnte Stokke med en Kasse eller i Mangel deraf en Pæl, med en stor Haandfuld Græs fastbunden paa den øverste Ende. Den Fugl, som tager mindst Hensyn til de opstillede fingerede Apparater, vælges som Objekt. Skal man rejse længere bort for at finde de attraaede Objekter, og er det tillige meget sky Fugle, man vil fotografere, staar man sig bedst ved at skrive til en Mand der paa Egnen og bede ham finde nogle Reder og opstille Stokke, som beskrevet, ved dem men da ikke nærmere end 20 Alen for

ikke at fordrive Fuglen fra Reden. I modsat Fald risikerer man, at Fuglen nægter at gaa til Reden i den Tid, man kan blive paa Pladsen, hvis ikke Opholdet kan strække sig over flere Dage. En Vibe, som jeg fotograferede paa Avedøre Holme, var jeg fem Dage om at vænne til Apparatet. En Rødben for-drede tre Dage, medens de fleste andre Fugle, jeg har fotograferet, har ladet sig vænne til Kameraet i Løbet af to Dage.

Som før nævnt maa man tage tilbørligt Hensyn til Lysets og Vindens Retning. Opstiller man f. Eks. Kameraet i Læsiden, og det blæser noget videre, da tvinger man maaske Fuglen til at vende Halen mod Vinden; thi den tør intet Øjeblik tabe Kameraet af Sigte. Men saa komme Fjerene til at ligge uordentlig og vibrere ofte i den Grad, at hele Billedet bliver ødelagt.

Med Hensyn til Lysretningen er det af Betydning at tage Hensyn til Fuglens Farver i Forhold til dens Omgivelser. Er Fuglen hvid, medens Omgivelserne ere mørke (mørkegrønne), maa man helst indstille med Sidelys, maaske endog til Tider mod Lyset, da man ellers ingen Karakter faar i Fuglen (overeksponeret) eller ogsaa blive Omgivelserne undereksponerede. Bedre bliver Billedet, naar Fugl og Omgivelser ligne hinanden; men man maa regne med Forskel i Eksponeringstiden, der ofte er som en til hundrede, naar man sammenligner en Vibe, en Rødben eller en Ryle i mørkt Græs med en Præstekrave paa Strandens Sand- og Stenbund.

Er det ikke muligt at finde et Skjul, hvorfra man kan iagt-tage Fuglen paa eller ved Reden, bringer man Kameraet paa den endelige Indstillingsplads saa nær Reden, som man har be-stemt, og fjærner sig saa langt, at Fuglen ikke kan skræmmes paa Grund af et Menneskes Nærværelse.

Er Blæsten saa stærk, at der er Fare for, at Kameraet kan vælte, bliver det ofte nødvendigt at ramme Smaapæle i Jorden og forbinde dem med Kameraet ved Hjælp af tynde, men stærke sorte Snore.

Efter et Par Timers Forløb gaar man atter hen til Reden og føler, om Æggene ere varme; thi da ved man, om Fuglen har ruget. Man kan ogsaa lægge et fint Græsstraa tværs over Reden, men saaledes, at ikke Vinden flytter det. Naar Fuglen gaar paa Reden, flytter den selv Straaet eller trykker det ned.

Har man nu erkyndiget sig om, at Fuglen besøger Reden trods Kameraets Nærhed, bringer man Indstillingen i Orden,

idet man sørger for, at Reden kommer midt paa Pladen, da Fuglen let kan staa eller sidde ved Siden af Reden. Ved man, fra hvilken Side den kommer, gør man mest Plads der paa Pladen. Man bringer nu Lukkeren og Blænderen i Orden. Endelig sætter man Snoren i Forbindelse med Klemmen, saaledes som tidligere nævnt. Man gemmer Klemmen godt, saa Fuglen ikke kan se eller høre den bevæge sig, naar der trækkes i Snoren, og endelig saaledes, at Trækket i Snoren ikke kommer til at ruske i Fotografi-Apparatet. Man ser endnu en Gang efter, om Indstillingen er rigtig, og man fjerner Laaget af den indskudte Kaset. Man fjerner sig da til et godt Skjulested, hvortil Snoren naturligvis maa kunne naa, og naar man har ligget rolig en Time, og intet andet har forstyrret Fuglen, trækker man i Snoren saa stærkt, at man er sikker paa, at Lukkeren har virket.

Man undersøger nu paa ny, om Fuglen har været paa Reden, samt om Lukkeren virkelig har virket, idet man for at beskytte Pladen straks skyder Laaget i Kassetten. Bekræfter dette sig, da er Fuglen næsten altid fotograferet. Man bør dog om muligt tage flere Plader af samme Fugl; thi dels kan denne have bevæget sig under Eksponeringen, Pladen kan sløre, Fuglen kan have indtaget en uheldig Stilling, og mange andre uheldige Forhold kunne være indtrufne.

Den Opgave, at fotografere en større Fugl højt oppe i Toppen af et stort Træ, kan ofte komme til at foreligge. Har Fuglen Rede, og der maaske staar et andet højt Træ ved Siden af, kan man nede fra Jorden bestemme, paa hvilken Gren af Nabotræet Kameraet bør opstilles; man maaler Afstanden, indstiller Kameraet og bringer det paa Plads enten ved at klatre op i Træet eller kaste en Line over en Gren (eventuelt skyde den over) og hejse Kameraet op paa Plads. Man kan ogsaa her benytte Klemmen.

Ofte maa man dog i slige Tilfælde ty til Teleobjektivet, og det gælder da om at fotografere, før Træerne ere tætte med Løv. At fotografere Fugle i Flugten maa altid anses som en vanskelig Opgave, og Vanskeligheden tiltager, jo mindre Fuglen er, jo mere sky den er, jo hurtigere den bevæger Vingerne, og jo mørkere den er af Farve. Ligeledes er det naturligvis vanskeligere at fotografere en enkelt Fugl end en hel Flok.

Ved de Forsøg, jeg hidtil har gjort i nævnte Retning, har

jeg haft bedst Held med mig, naar jeg i Forvejen havde indstillet Kameraet paa en bestemt Afstand og saa eksponeret, naar Fuglen eller Fuglene var, i den rette Afstand. Jo nærmere man kan fotografere smaa eller mellemstore Fugle, jo bedre er det; men Lukkerens Hurtighed maa være omvendt proportional med det sig bevægende Objekts Afstand. Som Følge deraf bliver man ved Nærfotografering i Reglen henvist til at benytte et lystærkt, ublændet Objektiv, men dette giver kun en ringe Billeddybde (en uskarp Baggrund). At fotografere Fugle mod Himlen er ogsaa vanskeligt; thi selv hvide Fugle blive sorte mod en klar Himmel. Bedre gaar det, naar f. Eks. Maagefugle flyve mod en sort Sky som Baggrund, medens de fra Fotografsiden ere stærkt belyste af Solen.

Der er selvfølgelig stor Forskel paa Hurtigheden af Fuglens Flyvebevægelser under de forskellige Forhold, idet disse kunne variere fra en næsten stillestaaende Svæven til saa hurtige Bevægelser med Vingerne, at Øjet knapt kan følge dem. De langsommere Stillinger lade sig naturligvis fotografere med en langt langsommere Lukker end de hurtigere, og de ere tillige langt lettere at forstaa, idet enhver kan opfatte dem. Selv hele Flokke lade sig fotografere paa denne Maade, idet der stadig er en vis Ensartethed over en Flok Fugles Bevægelser. At fiksere de hurtige Stillinger skarpt paa Pladen hører til de vanskelige Opgaver og lader sig kun udføre, naar Forholdene ere gunstige. Et Billede af Fugle med meget hurtige Vingeslag anses af de fleste Mennesker for unaturligt, idet de færreste have været i Stand til at opfatte saa hurtige Bevægelser med Øjet; men for den, som ønsker at studere Fuglens forskellige Flugtstillinger, har det stor Interesse.

Med Hensyn til at træffe Indstilling og Retning paa flyvende Fugle har Englænderen Mr. R. Kearton, der har optaget mange smukke Fuglebilleder, anbefalet at stille to Kameraer med Objektiver af samme Brændvidde ovenpaa hinanden, saaledes at deres Indstilling følges ad. Det øverste tjener da som en Art Søger, medens det nederste altid er klart til Fotografering ved blot at trykke paa Bolden; men han siger selv, at flyver Fuglen i Retningen til eller fra Kameraet, er den udenfor Indstillingen, før han faar trykket af. Bedre gaar det derimod, naar den vender Siden til.

Han gør ligeledes mange Forsøg paa at forklæde sig. Dette

vil sikkert ogsaa bedre lykkes i det kuperede Terræn, hvor han har opereret, end paa flade Marker. Vil man forsøge at forklæde sig, maa man paa Mark og Enge ligne f. Eks. en Okse, men jeg tror dog ikke, det vil nytte, medmindre der findes græssende Kreaturer paa den paagældende Mark. I Skove kan man omgive sig med et malet Lærred, saa man ligner en Træstamme. Prøv det kun. (Se forøvrigt hans Bog: »Wild Life at Home«.)

En Ven af mig, som er Jæger, vil have et let Haandkamera fastgjort under den yderste Ende af Bøssepipen og sat Lukkeren i Forbindelse med Aftrækkeren, saaledes at hele Fremgangsmaaden ligner en Jagt. Jeg har ikke set Metoden anvendt i Praksis, men den er sikkert gennemførlig, og kunde den være et bedre Surrogat for Jagt, var den jo nok værd at anbefale.

VORE TRE PRÆSTEKRAVE-ARTER.

Ved Frederiksholms Teglværk, nede paa Bunden af Lergravene (Ler, Grus og Stene), flere Fod under Vandstanden i Kalvebodstrand, men afvandet ved smaa Render, der føre til en Hovedgrøft, hvorfra Vandet ved Maskinkraft pumpes op, dér færdes vore tre Præstekrave-Arter imellem hveire andre.

I en Grav af ca. 2 Td. Lands Størrelse fandt jeg to Par Dværgpræstekraver (*Ægialitis minor*); det ene Par havde Rede med to Æg. Det var Regnvejr, og Reden stod fuld af Vand; jeg højnede den en Tomme med en Haandfuld Grus og kradsede en lille Rende hen til den nærmeste Grøft, saa Vandet kunde løbe væk. Fuglen løb en Snes Alen fra mig og udstødte med korte Mellemrum sit »Biv« — »Biv«. Saa snart jeg havde gemt mig i det høje Græs, kom Hannen og kaldte paa Hunnen, imedens den skrabede nye Redehuller; dens Skrig lød som et langtrukket »Rihu«. Lidt efter kom den anden Han den for nær, der opstod da straks Kamp imellem dem, under hvilken de udstødte et hurtigt efter hinanden følgende »Pri« — »Pri«, og til Slutning en langtrukken Lyd som »Ur—r—r«, kun en Vokalforandring af Rylernes »Yr—r—r«.

Jeg tilsaa Reden de to paafølgende Dage Morgen og Aften (Kl. ca. 9 og 4). Det viste sig, at Fuglen lagde sine Æg om Dagen, et hver Dag; den havde saaledes ikke forsmået min Hjælp. Det andet Par havde endnu ikke Æg, og Hannen havde

REDE MED ÆG AF STOR PRÆSTEKRAVE (AEGIALITIS HIATICULA)

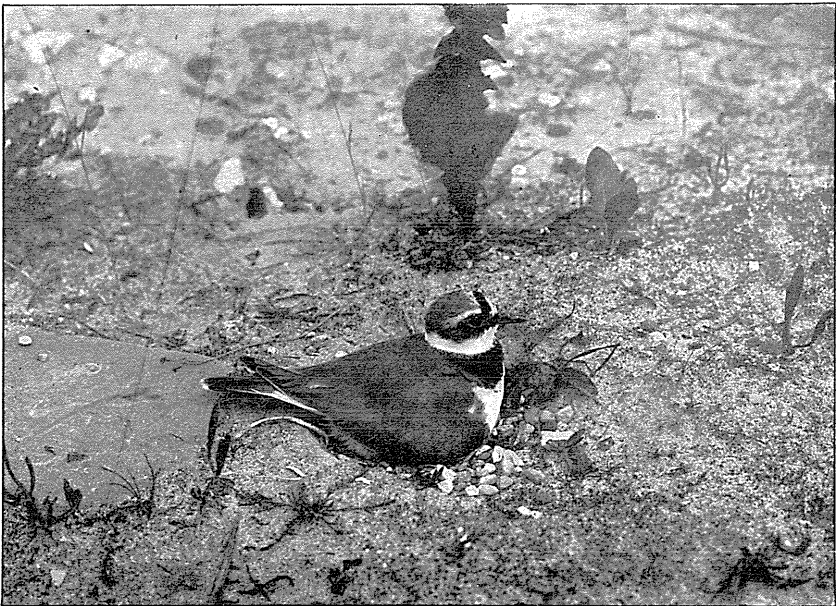

ROAR CHRISTENSEN FOT.

STOR PRÆSTEKRAVE (AEGIALITIS HIATICULA) PAA REDEN

STOR PRÆSTEKRAVE (*AEGIALITIS HIATICULA*) PAA REDEN

ROAR CHRISTENSEN FOT.

LILLE PRÆSTEKRAVE (*AEGIALITIS MINOR*) PAA REDEN

stadig travlt med at skrabe nye Redehuller, medens den kaldte paa Hunnen. Det synes, som om Dværgpræstekravens Han skraber Reder, selv naar Parret ruger. Det er vist dens betydelige Kraft og Livsfylde, som giver sig Udslag i dette tilsyneladende overflødige Arbejde.

Da jeg otte Dage senere tilsaa disse Fugles Yngleplads, var der kommen flere af dem; der var ca. 10 Par Dværgpræstekraver paa Værkets Grund. Rederne byggede de paa de mest ujævne Steder mellem Sten og Knolde eller spredte Planter. Denne Art har mere Tilbøjelighed til at skjule sig end de andre to Arter. Den er i det hele taget en af vore interessanteste Vadefugle. Den har en bedre Forstand og et rigere Sprog end sine to Halvsøstre; den er ogsaa efter min Mening smukkere og har især en kækkere Holdning samt livligere og hurtigere Bevægelser end de andre to Arter. Men den er ogsaa meget trættekær.

Naar et Par om Foraaret har slaet sig ned et eller andet Sted ved Stranden, ser man Hannen flyve i en lille Rundkreds af ca. 50 Alens Diameter omkring Hunnen, der omhyggelig ordner ved Reden, og prøver, om den paa dette Sted kan sidde nogenlunde skjult, uden dog selv at være afskaaren fra en fri Udsigt. Hannens Flugt er da langsom og vaklende med vidt-udspilede Vinger, og den udstøder i langsomt Tempo sit langtrukne »Rihu—u«. Sætter en lille Fugl som en Lærke sig indenfor denne Kreds, forjager Hannen den straks, medens den udstøder et hurtigt »Pri—Pri«, og naar den ubudne Gæst er forjaget, lader han et tilfreds »Ur—r—r« høre, idet han vender tilbage til Hunnen. En Hvidbrystet Præstekrave bliver forjaget paa noget lignende Maade, men dog mere forsigtigt; men kommer en Stor Præstekrave paa hans Enemærker, benytter han en hel anden Angrebsmaade. Han sætter sig en halv Snes Alen fra denne sin større Halvbroder og lister sig, skjult af Planter og Ujævnheder, paa en Alen nær ind paa den, og naar den store vender Halen til, farer den lille lige i Nakken paa den og hugger løs af alle Kræfter. Saa snart den store faar vendt sig for at gøre Modstand, er den lille som et Lyn forsvunden og har skjult sig et Par Alen borte bag en eller anden Fremstaaenhed. Saaledes bliver den ved uden at give en Lyd fra sig, og den store, der maa anvende hele sin Opmærksomhed paa den lille Røver, fortrækker snart til fredeligere Steder.

Mange betragte Præstekravernes Rede som en blot og bar Fordybning i Sandet uden tilført Redemateriale; men dette er urigtigt og især for Dværgpræstekravens Vedkommende. Dens Rede er netop belagt med udsøgte smaa, flade Stene og Stykker af Muslingskaller, som den opsøger og bringer til Reden, medens Hannen lokker for Hunnen og udstøder sit stadig gentagne »Rihu« i forskellige Betoninger.

En Arbejder, som gik ligegyldig forbi dens Rede, tog den kun ringe Notits af, ja den kan endog ruge 20 Alen fra et Sted, hvor Arbejderne færdes Dag ud og Dag ind; men har en Person blot begyndt at søge efter den, bliver den straks forsigtig, og den er da en Mester i at vildlede. Hannen flyver op fra et Sted, hvor man ikke har kunnet se den; han ter sig som en Hun, der flyver fra Reden, og snart kommer han tilbage og skriger »Biv—biv« med et Eftertryk, saa man begynder at se efter sine Fødder, at man ikke skal træde i Reden; men der er ingen Fare, Reden er ikke saa nær, den har Hunnen i al Stilhed fjærnet sig fra et langt Stykke i hurtigt Løb, godt skjult af de mange Ujævnheder, som hun forstaar at benytte trods nogen Boer, og senere er hun fløjet og kommer nu fra en hel anden Kant. Vil man nu gemme sig mellem høje Planter eller endog i et nærstaaende Skur for at afvente, at Hunnen gaar paa Reden, kan man være sikker paa, at Hannen ikke taber ens Spor. Først kommer han snigende som en Hun, der vil liste sig til Reden, og pludselig sætter han sig i en Fordybning, saa man uvilkaarlig tror at have den rugende Hun for sig; men aldrig saa snart har man stukket Hovedet frem, vil Hannen ved høje Skrig advare den ofte langt derfra rugende Hun. Nærmer man sig nu virkelig Reden, da flyve Fuglene straks ud i den modsatte Retning, som vare de tilfredse med, at man endelig har fjærnet sig fra det Sted, hvor de viste saa megen Angst.

Selv om de to største Arter af Præstekraver have megen Omsorg for deres Afkom og vise sig meget urolige, naar en Fredsforstyrrer nærmer sig deres Unger eller stærkt rugede Æg, er dette dog intet imod den Uro, den lille viser under lignende Forhold; den ligefrem forfølger Fredsforstyrrerens, idet den skrigende flagrer over Hovedet paa ham endog indtil 1000 Alen bort fra Reden.

I Slutningen af Juli saas en Flok af unge og gamle paa ca. 20 Stykker; deres Stemmer lød som »Bit—bit« med længere

REDE MED ÆG AF LILLE PRÆSTEKRAVE (AEGIALITIS MINOR)

LILLE PRÆSTEKRAVE (AEGIALITIS MINOR) PAA REDEN

ROAR CHRISTENSEN FOT.

DUNUNGER AF LILLE PRÆSTEKRAVE (AEGIALITIS MINOR)

HOAR CHRISTENSEN FOT.

HVIDBRYSTET PRÆSTEKRAVE ♂ (AEGIALITIS CANTIANA) PAA REDEN

(BILLEDET ER FORSTØRRET)

ROAR CHRISTENSEN FOT.

HVIDBRYSTET PRÆSTEKRAVE ♀ (AEGIALITIS CANTIANA) VED REDEN

(BILLEDET ER FORSTØRRET)

Mellemrum. Deres Væsen var ganske forandret, de tænkte kun paa Mad og paa Rejse samt paa deres egen Sikkerhed.

Dvergpræstekraven var forresten den første Fugl, jeg fotograferede; thi skønt Fuglen er sky ved Reden, er den dog saa logisk, at den forandrer sit Væsen overfor en bestemt Person, som den ved har fundet Reden. Den tænker som saa: Hvad hjælper alt det Omsvøb, han ved jo alligevel, hvor Reden er.

Ungerne ere næsten ikke til at finde, naar de først ere løbne fra Reden, de ligne i den Grad smaa, tørre Lerknolde, at jeg aldrig har set en saa gennemført Beskyttelseslighed. Se forøvrigt Tavlen, hvor de ere langt lettere at se end i Virkeligheden.

Den store Præstekrave (*Ægialitis hiaticula*) er vel bekendt, og jeg har aldrig iagttaget noget særlig karakteristisk hos den. Paa Billedet ses en Fugl paa Æg og en paa samme Rede med Unger. Man ser, hvorledes Fuglen strækker Hovedet frem og kalder; det var den ene af Ungerne, som var løben af Reden, den kaldte paa.

Den hvidbrystede Præstekrave (*Ægialitis cantiana*) er den stilfærdigste af de tre Arter. I én Retning synes den at overgaa de andre to, nemlig i at skjule sine Æg, idet den, efterat have lagt sine tre Æg i en Fordybning, samler Smaastene, Jord- og Lerknolde eller smaa tørre Stykker Kreaturgødning, som den lægger omkring Æggene, saa kun disses øverste Flade er blottet. Naar Fuglen vil ruge, skubber den Stenene eller Knoldene bort, og har den i Sinde frivillig at forlade Reden, lægger den dem tilrette igen, før den gaar bort. Jeg har en Gang fotograferet en Rede, om hvilken Fuglen havde lagt en bred Bræmme af Smaastene; men hver Gang, den vilde forlade Reden, tog den alle Stenene i en bestemt Afstand fra denne og lagde dem ind mellem Æggene, saa der opstod et blottet Parti som en Ring omkring Reden.